

li početi živjeti za novac i u njemu gledati izvor svih zadovoljstava i sreće« (4, 137). Sav gnjus nezasićene pohlepe za novcem i moći, koju novac, najčešće po krivici, donosi, osudio je Budak već u »Dir. Križ.« gdje je pošteno izvrgao osudi i lažno domoljublje i dobročinstvo. Još nikad nisam tako osjetio ogavnost prema hladnome i lukavome računom, koji je posve tup za sve prave ljepote života i za svojim slijepim ciljem ide i preko lješina, kao kod Miceka Križanića i Maksa Wetera. Svaka druga strast ohladi prije ili poslije (osim, možda, pivske) i nađe svoje zadovoljenje, ali pohlepa za bogatstvom i moći ne pozna granica. Netko je htio smanjiti vrijednost »R. t.« s predbacivanjem, da je to politički roman, kao da politika i njena važnost u javnosti, ne može biti predmet umjetničkog oblikovanja kao svaka druga životna manifestacija.

Zanimiva i nešto neobična osoba u romanu je Ličanin Petar Blažević, prosjak i dobričina, nosilac trijezne narodne mudrosti o teškoćama i ljepoti života. Pisac ga je uzdigao vrlo visoko i dao mu je izvanrednu i važnu ulogu, kojoj bi bio potreban dosljedniji i manje tajanstven značaj. Blažević u početku podsjeća na znamenite ruske »bosjake«, ugodno mudruje i uči, za sebe ništa ne želi i svu sreću nalazi u sreći bližnjega (2, 98—99), a kasnije govori, da radi vlastitoga trpljenja nije imao vremena zanimati se za tuđe zlo (4, 248). Vjerojatno je, da si je prosjačenjem skupio nekoliko hiljadarki, ali je manje vjerojatan njegov povratak na selo gdje nakon pedeset godina nalazi svoju nekadanju odabranicu i kraj nje novi dom. Takovo rješenje je za autorovu tezu doista efektno, ali se ipak čini dosta iskonstruirano, a »stric Petar« više sublimiran, nego uvjerljiv.

U »Ognjištu« je Budak majstorski pokazao, kako selo živi posve na svoj način, ne brinući se za grad i veliki svijet, kako selo nagoni mrzi i prezire svakoga, tko bi u nj htio umijeti tuđe misli i tuđi način života (Blažić). Valovi velikoga svijeta tu i tamo doduše pljusnu u selo i na čas ga uznemire, ali Budakovo selo u »Ognjištu« je još uvijek jače od tuđinskih upliva. Dosta drugačije je taj problem obradio srpski liječnik i pisac dr. Dušan Radić, koji u romanu »Selo« (Srpski knjiž. zadr. 1937.) pokazuje pokvarenost, koja iz grada dolazi na selo. I u »R. t.« ima mnogo prekrasnih i dubokih misli o zemlji i o životu na selu gdje gospodari seljak, koji je po autorovu mišljenju jedini pravi Gospodin i Čovjek, kojega je život sličan rijeci, koja se ne da maknuti iz svoga korita. Uz to je »R. t.« potresan krik za priznanjem pogazene ljudske slobode, i za poštivanjem popljuvanoga dostojanstva muža i žene; ta čovjek nije konačno drugo do »slika i prilika Božja«! Uspinkos očajnoj tragici tog romana, Budak je u biti optimist i idealista, koji vjeruje u pravednost i vječni život, u pobjedu plemenitosti nad zloćom: »Nitko ne želi tako vruće kao ja, da se naša strašna kaljuža oslobodi sve žabokrećine i izloži blagotvornom djelovanju svježega zraka«. (4, 142)«. —

Prev.: M. Hg.

BUGARSKI KULTURNI ŽIVOT U PRVOM TROMJESEČJU 1941.

Književna i znanstvena izdanja.

Publicista i književnik *Giorgio Nurigiani*, veliki pobornik kulturnih veza između Bugarske i Italije, koji je već objavio tridesetak studija i eseja, izdao je ove godine dvije studije: »*Rim kroz vijekove*« i »*Byron u Italiji*«. Isti je objavio i treće izdanje svoje talijanske gramatike za Bugare.

Bugarsko planinarsko društvo izdalo je svoj *Godišnjak za 1940.*, koji je uredio *Božidar Stojčkov*.

Naklada *St. Atanasov* izdala je novo izdanje »*Bugarskih balada*« pjesnika *Teodora Trajanova*. Prvo izdanje izašlo je 1921. Prva pjesnička zbirka Trajanova, koji je rođen 1882., »*Regina mortua*« (1908.) označuje početak bugarskog simbolizma.

Izdavačka kuća *Ivan Kojumdžijev* izdala je u redakciji pjesnika *Dimitri Pantelejeva* izbor iz pjesama pok. *Nikole Vasileva Rakitina* (1885.—1954.).

Književni kritičar *Petar Dinekov*, docent za bugarsku književnost na Sofijskom sveučilištu, objavio je »*Antologiju bugarske lirike*« u nakladi »*Ženskih novina*«.

Naklada *K. D. Danov* izdala je veliki etimološki rječnik bugarskog jezika, koji je sastavio dr. *Stefan Mladenov*, profesor indoevropskih jezika na sveučilištu u Sofiji.

Književne nagrade.

Nagrade Društva bugarskih književnika za godinu 1940. dobili su: *Konstantin Konstantinov* za zbirku novela »*U sedam sati ujutro*«, *Emilijan Stanev* za knjigu novela »*Samci*« i *Venčo Markovski* za zbirku pjesama »*Mjesec*«.

Nagradu Društva za javno prosvjeđivanje, koja iznosi 10.000 leva, za najbolje djelo u prošloj godini dobio je pjesnik *Nikola Marangozov* za lirsku poemu »*U pohodu kod majke*«.

Bugarski pisci na stranim jezicima.

Bečka naklada *Paul Zsolnay* objavila je knjigu »*Bulgarische Novellen*«, koja sadrži osam novela bugarskih pisaca: tri *Angela Karalijčeva* (»*Orao*«, »*Molba*« i »*Naš Pešo*«), jednu *Svetoslava Minkova* (»*Vampir*«), jednu *Dimitri Šišmanova* (»*Čudo sv. Georgija*«), jednu *Elina Pelina* (»*Povjerljiva ispovijest*«) i dvije novele *Neli Šišmanove* (»*U Vidinu godine 1375.*«, »*Dva čovjeka u ljetnom danu*«). Novela je prevela *Neli Šišmanova*. U djelu se nalazi i članak *Herte Hoffmann-Schoeller* »*Die Poesie der Bulgaren*«. Knjigu je izdala kolekcija »*Die hundert kleinen Buecher*«.

Matica Slovačka izdala je antologiju suvremene bugarske novelistike s naslovom »*Zlatni klas*« u redakciji i prijevodu publiciste *Atanasa Rusev-Sama*.

Spomenuto društvo objavilo je i knjigu pripovijedaka za djecu »*Priče bugarskog djeda*«, u

kojoj su zastupani istaknuti bugarski pisci za djecu i omladinu.

Bugarska izdanja na stranim jezicima.

Stojan Dimitrov, ravnatelj gimnazije u Rajkovu, objavio je u Grenoblu djelo »*La vie et l'oeuvre de Christo Botev*«, na temelju kojega je postigao doktorat filozofije. To je treći Bugarin, koji je doktorirao iz književnosti na sveučilištu u Grenoblu.

Esejista i kritičar *Atanas Ilijev*, pisac niza filozofskih djela, objavio je na francuskom jeziku studiju »*Le bergsonisme, une philosophie prospective*«.

Likovna umjetnost.

Slikar *Boris Denev* priredio je izložbu svojih radova u Berlinu. Izložio je uglavnom pejzaže iz okolice Trnova, svoga rodnoga grada.

Mario Džekov izložio je svoje marine u Stalnoj galeriji u Sofiji.

Društvo likovnih umjetnika iz sjeverne Bugarske priredilo je u Sofiji, u siječnju, izložbu radova svojih šesnaest članova, od kojih su dva kipara, jedan grafičar i jedna keramičarka, a ostali slikari. Društvo je osnovano prije četiri godine i ima oko sedamdeset članova. Do sada je priredilo četiri izložbe; u Trnovu, Loveču, Razgradu i Vracima.

U Stalnoj galeriji priredio je svoju jedanaestu izložbu *Dončo Cankov*, uglavnom zimske pejzaže.

Mladi slikar *Zdravko Aleksandrov* priredio je u dvorani Studentskog doma svoju drugu izložbu.

Društvo slikara iz južne Bugarske priredilo je u Domu bugarskih umjetnika u Sofiji svoje marine i pejzaže.

U upravni odbor Društva bugarskih likovnih umjetnika za ovu godinu izabrani su: za predsjednika *A. Milenkov*, za podpredsjednika *A. Gendov*, za tajnika *M. Lazarov* te tri odbornika i tri člana nadzornoga odbora.

U Stalnoj galeriji priredio je slikar *Danail Dečev* svoju treću izložbu, a *Milen Sakazov* izložio je svoje marine.

U svečanostnoj dvorani *Palače Pravde* u Sofiji izradio je prof. *Dečko Uzunov* dekorativnu fresku veličine 15x3, koja prikazuje prizore iz bugarske povijesti.

Društvo žena slikara priredilo je trinaestu izložbu radova svojih članica. Izložilo je četrdeset umjetnica, svaka po dva platna ili dvije skulpture, a bila je zastupana i primijenjena umjetnost.

U ožujku je priredio četrnaestu izložbu svojih akvarela *Ivan Kirilov*.

Slikar *Stanu Stamatov* izložio je na svojoj 35. izložbi prizore iz života seljaka i obrtnika.

Prilikom godišnjice smrti slikara i scenografa *Penče Georgijeva*, koji je umro lani u ožujku poslije nesretnog pada u kazalištu u 40. godini života, izdam je album s 200 reprodukcija njegovih radova.

U Rimu je u ožujku priredio izložbu svojih skulptura *Kiril Todorov*, kipar svjetskoga glasa koji je poznat po izradbi nekoliko spomenika u

Bugarskoj i po izradbi poprsja mnogih ličnosti u svojoj domovini i u inozemstvu.

Društvo bugarskih umjetnika priredilo je u ožujku veliku izložbu u Berlinu. Bili su zastupani radovi 32 slikara, 5 kipara i 3 grafičara. To je bila prva kolektivna izložba bugarskih likovnih umjetnika u Trećem Reichu.

Glazbeni život.

U veljači se navršilo pet godina opstanka *Kraljevskoga simfonijskoga orkestra*. Osnovan je godine 1936. inicijativom kralja Borisa i podređen ministarstvu vojske. Dirigent mu je od početka prof. *Saša Popov*. Orkestar je rekrutiran uglavnom od članova bivšeg Akademskog simfonijskog orkestra, pa su skoro svi njegovi članovi svršili glazbenu akademiju u Bugarskoj ili u inozemstvu. Koncerte priređuje u Sofiji i u pokrajini, i to: javne koncerte u dobrotvorne svrhe, svečane koncerte u dvoru, svakog mjeseca po jedan besplatni koncert za časnike sofijske posade i njihove obitelji, besplatne koncerte za razne društvene slojeve i popularne koncerte, od kojih prihod ide za tehničke potrebe orkestra. U prošlih pet godina priredio je taj orkestar 617 koncerata, od kojih 421 besplatno, za čačke, vojnike i radnike. Godine 1939. bio je orkestar na turneji po Italiji. Članovi orkestra mogu biti učitelji na glazbenoj akademiji, davati poduku i svirati na radio postaji. Na početku ove godine priredio je Kraljevski orkestar dva koncerta: 16. siječnja izveo je djela Beethovena, Wagnera i Čajkovskog, a 2. ožujka djela Beethovena, Rossinija i Respighia. Na drugom koncertu gostovao je talijanski dirigent *Bernardino Molinari*.

Pod nadzorom Ministarstva prosvjete priređuje se svakog tjedna koncertat za čačke sofijskih škola.

Mješoviti zbor općinskih činovnika u Sofiji »*Sredec*«, koji je osnovan prije dvije godine, priredio je 18. veljače svoj prvi koncert. Na rasporedu su bila samo djela bugarskih skladatelja.

2. ožujka priredio je simfonijski orkestar »*Veselje i rad*«, pod ravnanjem *Atanasa Margaritova*, ravnatelja sofijske opere, svoj šesnaesti koncert, na kojemu su bila zastupana djela modernih argentinskih skladatelja: *Castra*, *Butchara* i *Agriera*.

7. ožujka priredilo je najbolje bugarsko pjevačko društvo »*Gusla*«, koje je osnovano prije dvanaest godina, prvi koncertat u ovoj sezoni pod ravnanjem svog stalnog zborovođe *Asena Dimitrova*.

8. ožujka priređen je u Berlinu koncertat *bugarske simfonijske glazbe*. Dirigirao je prvi dirigent sofijske opere *Asen Najdenov*, a na rasporedu su bila djela *Petka Sajnova*, *Filipa Kuteva* i *Dimitri Nenova*.

Trio *Obreškov-Popov-Nenov* priredio je niz koncerata u raznim njemačkim gradovima.

Mladi dirigent *Slavi Kirčev*, koji se vratio iz Moskve, organizirao je *komorni simfonijski orkestar*, s kojim je već priredio prvi koncert. Na programu su bila djela ruskih i njemačkih skladatelja.

Pianistica i skladatelj *Šalanda Popov* objavila je transkripciju pet Chopinovih nocturna za pjevanje i glasovir.

U inozemstvu postigli su i postižu uspjehe operni pjevači i pjevačice: *Petar Rajčev*, *Todor Mazarov*, *Mihail Popov*, *Ljuba Veličkova*, *Marija Stefanova*, *Marijana Radeva*, *Georgi Radev* i *Vanja Leventova*. Na gostovanja u inozemstvo pozivani su dirigenti: *Saša Popov*, *Pančo Vladigerov*, *Atanas Margaritov* i *Asen Najdenov*.

Naklada T. F. Čipev u Sofiji izdala je djelo *Ivana Kamburova »Jugoslavenska muzika«*. Knjiga ima 176 strana. U prvom dijelu, od strane 1.—101., obradena je srpska glazba. *Pregled hrvatske glazbe* zaprema str. 102.—159. U uvodu se pisac dotiče povijesti hrvatskoga glazbenog razvoja od druge polovine 18. stoljeca, preko ilirizma i narodnog preporoda do naših dana. Posebnu je pažnju posvetio *Vatroslavu Lisinskom* i *Ivanu Zajcu*. Moderne pojave od *Berse*, *Dugana* i *Dobroniča* do najnovijih obradene su u okviru općeg pregleda, koji sadrži uglavnom najvažnije podatke i opće karakteristike pojedinih skladatelja. U trećem dijelu, na 14 strana, obradena je slovenska glazba. Profesor *Kamburov* objavio je već niz glazbenih djela: o bugarskoj glazbi u prošlosti i sadašnjosti, o povijesti i estetici operne umjetnosti, monografiju o skladatelju *Emanuilu Mamolovu*, djelo o poljskoj glazbi (koje je nagradila Bugarska akademija znanosti i umjetnosti), knjigu glazbenih studija i članaka, a poznat je i kao glazbeni kritičar.

Kazališna kronika.

Narodno kazalište iz Plodiva priredilo je nekoliko predstava u Sofiji. Uz ostale komade izveli su *Puškinovu* melodramu *»Cigani«* i *Škvarčinovu* komediju *»Skromna djevojka«*.

Kooperativno kazalište u Sofiji izvelo je premijeru operete *»Mihajlo Strogov«* mladoga bugarskog skladatelja *Asena Karastojanova*, koji je već poznat po skladbama za orkestar i po nekoliko opereta za djecu.

U sofijskoj operi prikazana su prvi put tri baleta: *»Pjesnik-princ«* po glazbi od Chopina, *»Tamara«* *Balakirjeva* i *Bayerova »Lutka«*. Balette je uvježbao meštar *Anastas Petrov*.

Sofijsko kazalište »Novi Svet« bilo je na turneji po sjevernoj Bugarskoj pod vodstvom svoga ravnatelja *Borisa Denizova* i dalo niz predstava.

Pokrajinsko kazalište iz Vraca pohodilo je veća mjesta u Dobrudži i prikazalo nekoliko popularnih komada.

Narodno kazalište u Sofiji izvelo je premijeru *Lenormandove* drame *»Les Ratés«* (*»Promašeni životi«*) u prijevodu i režiji *Nikole Ikonografova*.

U *Odesi* je već nekoliko godina postojalo kazalište, koje je izvodilo dramska djela na bugarskom jeziku. Na početku ove godine preselilo se to kazalište u *Bolgrad*, kulturno središte bugarskog stanovništva u ruskom dijelu *Besarabije*. Prve predstave, koje su tamo prikazivane, bile su: drama *Ivana Vazova »Emigranti«* i komad glumca *Aluizova »Doći će dan«*.

Istaknuti pjesnik i tajnik Narodnog ikazališta u Sofiji *Nikolaj Lilijev* preveo je u stihovima *Corneille-ovu* tragediju *»Cid«*. To je djelo već nekoliko puta prevedeno na bugarski, ali u prozi. *»Cid«* je prvo *Corneille-ovo* djelo na bugarskoj sceni. *Lilijev* je poznat prevodilac sa stranih jezika na bugarski. Tako je objavio prijevod *Hoffmansthalove »Elektre«* te ciklusa pjesama *Stefana Georgea* i *Rainer-Maria Rilkea*.

Prilikom proslave 40-godišnjice smrti skladatelja *G. Verdia*, sofijska je opera priredila svečanu predstavu njegove opere *»Aida«*, koja je premijera bila u Sofiji 19. svibnja 1914. Sofijska opera izvela je do sada desetak *Vendijevih* djela. Prvo je bilo *»Traviata«* 1910., a 15. ožujka ove godine bila je premijera *»Krabuljnog plesa«*.

Pokrajinsko kazalište iz Sofije bilo je na turneji po sjevernoj Bugarskoj i po Dobrudži.

»Kazalište pokušaja u Sofiji«, koje djeluje drugu sezonu, a kojega su članovi mladi amateri, izvelo je prvi put francuske komade *»Maitre Pathelin«* i *Marcela Acharda »Gusar«*.

U *Plodivu* je osnovano kazalište za radnike pod vodstvom *G. Frateva*.

Bugarski film.

Prvi film s motivima iz bugarskog života snimilo je u Bugarskoj godine 1913. talijansko poduzeće *»Luna«*, ali ikako tada nije bilo ni dvorana za prikazivanje, a ni općinstva, taj je film ostao skoro nezapažen.

Na domaćoj filmskoj industriji počelo se u Bugarskoj raditi istom poslije svjetskog rata. Godine 1921. snimili su režiseri *Gendov* i *Stojčev* tri filma iz bugarskog života. Kasniji su pokušaji nailazili na materijalne poteškoće. Prvi bugarski stručnjak za snimanje filmova, koji se obrazovao za to u Berlinu, inženjer *Aleksandar Vazov*, filmovao je godine 1938. narodnu bugarsku šalu *»Nasredin-hodža i brzi Petar«*. Od tada je pod njegovim vodstvom, uz pomoć nekoliko režisera, snimljeno u Bugarskoj dvadesetak filmova s bugarskim glumcima i izrađenih u bugarskim ateljerima. Od tih filmova doživjeli su najveći uspjeh *»Gramada«*, *»Vojvoda Strahil«* i *»Oni su pobijedili«*. Ovaj posljednji prikazivan je s uspjehom i u inozemstvu, na pr. u Zagrebu i u Beču.

Najnoviji bugarski film, snimljen ove godine, *»Bugarska krila«*, koji je režirao *Boris Borozanov*, a za koji je glazbenu pratnju napisao *Georgi Antonov*, smatraju stručnjaci najboljim proizvodom bugarske filmske industrije.

Različno.

Slikar *Ilja Petrov* imenovan je redovnim profesorom Umjetničke akademije u Sofiji.

U *Dobriču*, kulturnom središtu južne Dobrudže, osnovano je pučko sveučilište. Otvorenju je prisustvovao sveuč. profesor *Konzulov* iz Sofije, koji je održao predavanje o rasizmu.

U siječnju priređena je u Sofiji velika izložba njemačke arhitekture. To je bila prva izložba te vrste u Bugarskoj. Grad Sofija imao je na toj izložbi posebni paviljon, koji je bio podijeljen na

tri dijela: Sofija prije oslobođenja, Sofija od 1878.—1907. i današnja Sofija.

U Sofiji je počeo izlaziti novi tjednik za politička, socijalna i kulturna pitanja »*Nov Svet*«, pod uredništvom Georgi Milčeva i Aleksandra Asjančina.

Sofijski Klub književnica priređuje i ove godine svakog mjeseca književne večeri, na kojima članice kluba čitaju svoje odabrane radove.

Rumunjski institut u Sofiji priredio je niz predavanja o vezama Rumunjske i Bugarske od godine 1600. do kraja 19. stoljeća.

Žensko društvo »*Saznaja*« priredilo je izložbu gobelina, na kojoj je bilo izloženo oko 130 radova.

Prilikom 25-godišnjice smrti književnika Petka J. Todorova priredilo je Društvo bugarskih književnika 16. veljače matineju, na kojoj je o životu i djelima pisca govorio Malčo Nikolov, a sudjelovali su još i članovi Narodnog kazališta i pjevačko društvo »*Kaval*«. Narodno kazalište prikazalo je te večeri dramu Todorova »*Odličnici*« u režiji Krisana Cankova.

21. veljače imenovan je madžarski ministar prosvjete Homan počasnim doktorom sofijskog sveučilišta »*Sv. Klimenta Ohridskog*«. Poslije promocije održao je novi doktor akademsko predavanje o *Bugarima i Madžarima u prošlosti*.

Društvo bugarskih književnica priređuje od ove godine svakog mjeseca književne večeri, na kojima članovi čitaju svoje pjesme, novele, ulomke iz romana i eseje.

U Vidinu je priređena izložba fotografija i dokumenata u vezi sa životom i radom Lava N. Tolstoja.

Slavensko društvo u Sofiji izabralo je za ovu godinu ovaj odbor: predsjednik Nikola Stanev, potpredsjednici dr. Boris Jocov i Ljuben Danilov, tajnik dr. M. C. Minev i pet odbornika.

U ožujku je skupina od dvadeset bugarskih slikara i kipara posjetila Budimpeštu, gdje su razgledali muzeje i spomenike te pohodili Umjetničku akademiju.

Odbor Društva bugarskih književnica za ovu godinu sastavljen je ovako: predsjednik Stilian Čilingirov, potpredsjednik Konstantin Konstantinov, tajnik Georgi Karavanov, blagajnik Bojan Bolgar, odbornici: Emil Koralov, Bončo Hadži Bončev i Dimitrij Pantelejev, a u nadzorni odbor ušli su: N. G. Dančov, Georgi Rajčev i Matvej Velep.

Ljekarnik Nikola D. Grosev pronašao je nadomjestak za jod, koji je nazvao »*jodal*«. O otkriću su se povoljno izrazili instituti za kemijsku analizu u Berlinu, Zagrebu i Sofiji.

Asistent sofijskog sveučilišta Dimitrij Dimitrov imenovan je dopisnim članom Njemačkog arheološkog instituta.

Prilikom Gutenbergova jubileja izdala je bugarska pošta marke od 1 leva sa slikom Gutenberga, a od 2 leva sa slikom bugarskog tiskara Nikole Karastojanova, koji je godine 1840. osnovao prvu bugarsku tiskaru u Samokovu.

Na godišnjoj skupštini Bugarske akademije znanosti i umjetnosti izabran je ponovno za predsjednika ministar-predsjednik prof. Bogdan Fi-

lov, za potpredsjednike profesori Stefan Petkov i Stojan Romanski, a za blagajnika prof. St. Čakalov.

JUBILEJI I SMRTI

Geolog St. Bončev, profesor sofijskog sveučilišta, proslavio je 70. godišnjicu svoga života

3. siječnja umro je Ivan Genadijev, ravnatelj novinskog ureda Ministarstva vanjskih poslova. Suradivao je u raznim novinama i časopisima. Objavio je »*Antologiju bugarskog humora*« i djelo »*Vesele krabulje*«, a uredio je i izdao knjigu epigrama pok. Ivana D. šišmanova. Bio je sin Haritona Genadijeva, osnivača prvoga bugarskog dnevnika »*Balkamska Zora*«, koji je počeo izlaziti 1. ožujka 1890. u Plovdivu.

15. siječnja proslavilo je kazalište u Burgasu 30-godišnjicu umjetničkog rada svoje članice Stefane Gančeve.

23. siječnja umro je u Sofiji nestor bugarskih skladatelja Dobri Kristov. Rođen je u Varni 1875. Glazbeno se obrazovao na praškom konzervatoriju gdje je bio učenicom slavnog Dvořaka. Najprije je službovao kao profesor glazbe na gimnazijama u Varni i Sofiji, od g. 1908.—1920. bio je ravnateljem glazbene škole u Sofiji, a kada je ova 1923. postala akademijom, imenovan je njezinim profesorom. Skladao je oko 250 zborova za školsku upotrebu, od kojih su neki (»*Ljiljana*« i »*Djevojka iz Žeravne*«) poznati u cijeloj Bugarskoj. Važnije su njegove veće skladbe: »*Kantata za zbor i orkestar*«, Ouverturna »*Ivajlo*«, »*Tutrakanska epopeja*«, »*Liturgija Jovana Zlatoustog*« i dva sveska makedonskih pjesama. Godine 1908., osnovao je prvi bugarski muški pjevački zbor »*Rodna pesen*« i za njega skladao ciklus »*Balkanske pjesme*«. Napisao je niz teoretskih glazbenih djela i školskih priručnika: »*Opća teorija glazbe*«, »*Ritmička osnova bugarske narodne glazbe*«, »*Tehnička građa bugarske narodne glazbe*«. Bio je pravi član Bugarske akademije znanosti i umjetnosti i dopisni član Sveslavenskog instituta u Pragu. Pod kraj prošle godine proslavljena je svečano 65-godišnjica njegova života i 45-godišnjica umjetničkog i pedagoškog rada.

1. veljače umro je u Beogradu poklisar i opunomoćeni ministar Stoil Stoilov. Rođen je 1889. u Sofiji. Pravo je studirao u Njemačkoj. Bio je počasni doktor sveučilišta u Padovi.

2. veljače umro je Janko Sakazov, državnik, publicista, sociolog i književnik. Glavna su mu djela: »*Cezarizam i demokracija*« i »*Bugari u svojoj povijesti*«. Priprema se izdanje njegovih sabranih djela.

Sveučilišni profesor dr. N. Geraskov proslavio je 40-godišnjicu svoje pedagoške djelatnosti.

Kristo Kristov, član kazališta u Staroj Zagori, proslavio je 25-godišnjicu svoga umjetničkog rada u sovjetskoj komediji »*Platon Krečet*«.

18. veljače umro je u 59. godini života operni pjevač Panajot Dimitrov. Rođen je u Ruseu. Pjevanje je studirao u imozemstvu, a kada se vratio u domovinu, organizirao je prvu bugarsku opernu truppu, koja je udarila temelje sofijskoj operi.

4. ožujka umro je u Sofiji Ljubomir Belčev, otac književnice Elizabete Bagrjane.

Joza Žioković